Mindretallets Side villet være med til paa noget Tidspunkt at lægge dette Lovforslag Hindringer i Vejen, fordi vi erkende, at det er et godt Princip, der er nedlagt i Forslaget, at Staten skal og bør træde hjælpende til, naar det gælder at hævde en stor og økonomisk uheldig stillet Samfundsklasses berettigede Krav og Interesser.

Jeg skal blot med nogle faa Ord omtale enkelte Ændringer, som ere stillede af et Mindretal, hvortil jeg hører, idet jeg i øvrigt med Hensyn til de andre Forslag, der ere stillede af Udvalget og Flertallet, og som jeg er med til, kan henholde mig til, hvad der er sagt af den ærede Ordfører og ogsaa andre ærede Medlemmer. Det første Ændringsforslag, jeg skal omtale, og som egentlig er det eneste af Betydning, med Hensyn til hvilket vi have skilt os ud fra hverandre i Udvalget, er Spørgsmaalet om Arealets Størrelse. Lovforslaget siger, at der skulde være 3 à 4 Tdr. Land Middeljord med et Minimum af 2 og et Maksimum af 6 Tdr. Land. Flertallet i Udvalget er gaaet til at forhøje det til 3½ à 5 Tdr. Land. Dette har ikke været nok for Mindretallet. Vi ere fuldt ud enige med Flertallet i dets Motivering i Betænkningen af, at de 3 à 4 Tdr. Land, Kommissionen har foreslaaet, ikke ville være tilstrækkelige til, at der derpaa kan holdes 2 Køer. Det vil efter Flertallets Mening kun undtagelsesvis kunne naas. Men naar Flertallet i Udvalget har foreslaaet Arealet forhøjet til 3½ à 5, synes det mig, at dette at gaa fra 3 à 4 til 3½ à 5 er en besketden Forhøjelse, og det er for mig ikke nok. Den „Undtagelse", som Flertallet har omtalt i Betænkningen, synes mig er i lige saa høj Grad til Stede efter Flertallets Ændring. Dertil kommer jo ogsaa, at man ikke har forhøjet Minimum i Lovforslaget, men er bleven staaende ved 2 Tdr. Land som Minimum. Man maa nu huske paa, at Husmanden har ikke fast Stilling, ikke fast Krav, hvorpaa han kan bygge en Fordring om at erholde mere end Minimum af det, der staar i Loven. Der er saa mange forskellige Forhold, der gribe ind, naar han skal erhverve sig en Husmandslod. Hvis han ikke selv kan naa til en Overenskomst, skal Sogneraadet træde til og mægle og til syvende og sidst er det Amtskommissionen, der skal bestemme, hvor stor Lodden skal være. Husmanden er næsten paa alle Punkter afskaaren fra at kunne drive det op over Minimum i Lovforslaget. Men i den Anledning er det jeg siger, at naar man vil gaa ud fra den smukke Tanke, som det er med de 2 Køer, skal man op over saavel de 2 som de 3½ Tdr. Middeljord. Ellers vil det gaa, som Flertallet, som sagt, skriver i Betænkningen, at Maalet kun undtagelsesvis vil kunne naas. Derfor har Mindretallet ikke kunnet erkende, at det er en tilstrækkelig Forhøjelse. Vi have foreslaaet at gaa til 4 à 6 Tdr. Land med et Minimum af 3 Tdr. Land og et Maksimum af 8 Tdr. Land. Jeg tror, at vil man fastholde dette Princip i Almindelighed og ikke ganske undtagelsesvis, at der skal kunne holdes to Køer paa disse Huslodder, bliver man nødt til at stemme sammen med Mindretallet. Man maa jo huske paa, at den Jord, som Husmanden i Øjeblikket kommer til at overtage, er ikke saaledes i Drift, at han straks kan faa det fulde Udbytte af Jorden; den skal først inddeles og komme ordentlig i Drift, og der vil gaa nogle Aar, før han faar dette gennemført. Det vilde være aldeles umuligt for ham, i alt Fald i en Række af Aar, at naa til at holde to Køer paa den lille Lod, som Lovforslaget byder, og man maa tillige huske paa, at det jo ikke er paa saa særdeles gunstige Vilkaar, man byder dette til Landarbejderne. Vi maa huske paa, at de i hvert Tilfælde saa godt som alle Vegne ville komme til at svare en aarlig Ydelse af 30 Kr. og derover pr. Tønde Land, saa at man i Landets bedre Egne let kommer op til en Købesum af 7—800 Kr. pr. Tønde Land, og skal der saa rejses Bygninger til godt et Par Tusind Kr., er man oppe ved de 50 Kr. pr. Tønde Land. Jeg tror ikke, man med Rette vil kunne paastaa, at disse Mænd blive saa gunstigt stillede, at de ville kunne faa fuld Besætning og sætte Jorden i god Drift i en Haandevending. Det vil tage en Række af Aar, inden de faa oparbejdet et godt Landbrug.

Det, der har været den ledende Tanke for mig, og, som jeg tror, for alle Retninger her i Salen, har været saa vidt muligt at skabe en selvstændig Husmandsstand i Landet. Jeg tror, man fra alle Sider har erkendt, at det betalte sig ikke paa nogen Maade her i Landet at skabe en uselvstæn-